

14 באוקטובר 2015

לכבוד

ח"כ אריה מכלוף דרעי

שר הכלכלה

משרד הכלכלה

ירושלים

באמצעות דוא"ל

א.נ.,

הנדון: התערבותך הדחופה בגל הפיטורין של עובדים ערבים במשק

עמותת סיכוי היא ארגון יהודי-ערבי משותף, הפועל למעלה מ-20 שנה לקידום שוויון זכויות מלא בין אזרחיה הערבים והיהודים של מדינת ישראל ומקדם שותפות יהודית-ערבית במגוון רחב של נושאים וסוגיות ברחבי ישראל.

אנו פונים אליך לאור תקופת ההסלמה הבטחונית והפוליטית של השבועות האחרונים המתאפיינת, בין השאר, בהתלהטות הרוחות במרחב הציבורי בכלל, ובמרחב הווירטואלי בפרט. הרחוב והרשת מוצפים במסרים מתלהמים משני הצדדים, אך לגבי האזרחים הערבים, להתבטאויות במרחב הווירטואלי ישנו מחיר כבד במציאות.

בתקופה זאת, עובדים ערבים רבים נפגעים במקום עבודתם. טווח הפגיעה הינו החל מהטרדות מילוליות, וכלה בהשעיות ופיטורים, לעיתים באופן שרירותי ומייד, לעיתים בשל עמדות והתבטאויות פוליטיות לגבי ההסלמה הנוכחית והקונפליקט הישראלי-פלסטיני בכלל ולעיתים על רקע היותם ערבים בלבד. תופעה זאת מלווה, ואף מוחמרת, על ידי דפי פייסבוק המוקדשים לאיתור של עובדים ערבים אשר הביעו עמדות פוליטיות שונות, חלקם מקובל וחלקם פחות, תוך חשיפת פרטיהם ודרישה לפיטוריהם המידיים. **לצד אלו אנו עדים גם לקריאות פומביות של מובילי דעה ואישי ציבור – חלקם אף עובדי מדינה – הקוראים להפסיק את העסקתם של עובדים ערבים.** מקרים אלה, כמו האמירה של רבה של קרית גת הרב משה הבלין, מהווים פגיעה חמורה בזכויותיהם ומעמדם של האזרחים הערבים וראויים לטיפול משפטי מצד הרשויות ומצד משרד הכלכלה.

תופעה זו של פיטורי עובדים ערבים מהווה לא רק פגיעה בעובדים עצמם, אלא אף פגיעה במטרת הממשלה של שילוב החברה הערבית בכלל, ונשים ערביות בפרט, בשוק התעסוקה.

כשר הכלכלה וכמי שהציג את עצמו כנציגם של "השקופים", אנו מצפים כי תפעל באופן מידי בכדי שטפטוף אירועים זה של פיטורי עובדים ערבים לא יהפוך לנחשול של ממש. יש לפנות למעסיקים, ציבוריים ופרטיים כאחד, ולהבהיר כי חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה אוסר על מעסיק להפלות בין עובדיו ובכלל זה בפיטורים, מחמת לאום, השקפה, או השתייכות מפלגתית. עובד אשר מבטא עמדה פוליטית כאדם פרטי, וגם אם עמדתו בלתי מקובלת ואף בלתי נסבלת, יכול להיות מפוטר רק אם מדובר בהתבטאות אשר פוגעת באופן ישיר בתפקודו המקצועי, וגם אז יש לערוך הליך משמעותי מסודר, אשר יוביל, או לא, לפיטורין.

פיטורין בשל עמדות והתבטאויות פוליטיות, וכן הנחיות של מעסיקים שלא להתבטא פוליטית או לדבר בשפת אמם, הינם לא רק בלתי חוקיים, בכך שהם מפרים את זכות הביטוי של העובדים ואת זכותם לפרטיות, אלא גם מהווים טשטוש מסוכן בין חיי העבודה לחיים הפרטיים של

העובדים. העובדה כי מעסיקים בולשים אחרי עובדיהם ברשת, ואף מגבילים את חירותם להתבטא באמצעות שימוש בחרב הפיטורין מהווה תקדים מסוכן, אשר יש לקטוע אותו באיבו. היינו עדים לתחילתה של תופעה זו במהלך הלחימה בקיץ שעבר ועתה היא עולה שוב ביתר שאת.

סכנה זאת של שליטה פוליטית באמצעות גדיעת מקור פרנסתו של אדם מוחרפת שבעתיים בשל העובדה כי כל מקרי הפיטורים בקיץ שעבר ובתקופת ההסלמה הנוכחית היו של עובדים ערבים אשר התבטאו באופן שאינו מקובל ציבורית, ואנו לא מכירים ולו מקרה אחד של עובד יהודי אשר פוטר באותן נסיבות. זאת, על אף כי האמירות הקשות נאמרות הן על-ידי יהודים והן על-ידי ערבים. יש לציין כי דרישה זו להגן על זכויותיהם של העובדים על פי חוק, לא משקפת כל הזדהות של עמותת סיכוי עם עמדה או התבטאות כזו או אחרת שהם ביטאו.

בנסיבות אלה, ראוי שמשרד הכלכלה יקדם את הצעדים הבאים על מנת להתמודד אפקטיבית ואופרטיבית עם התופעה שהפכה למכת מדינה:

א. להוציא הנחיות למעסיקים המדגישות את האיסורים בחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, מפני פיטורים בשל עמדה, הבעת דעה או השקפה;

ב. להבהיר כי הנחיות של מעסיקים האוסרים על עובדיהם להתבטא בעניינים פוליטיים ברשתות החברתיות אינן חוקיות;

ג. להוציא הנחייה למעסיקים שתפורסם ברבים ובתקשורת שמעביד שיפטר עובד על סמך סטטוסים בפייסבוק או הבעת דעה פוליטית צפוי לקנס;

ד. להביא לידיעת ציבור העובדים, ובפרט העובדים הערבים, את האפשרות לפנות לנציבות שוויון הזדמנויות בעבודה ולמנהל הסדרה ואכיפה במשרד הכלכלה כגופים האמונים על אכיפת השוויון ואיסור ההפליה בעבודה.

לבסוף, נבקש כי תפנה למעסיקים באופן ציבורי, פומבי ובולט, תבהיר את עמדתך בסוגיה כשר הכלכלה, ואף תדאג להתערב במקרים של פיטורים פוליטיים, על מנת למנוע מצב בו המיעוט, אשר דעותיו נופלות אל מחוץ לקונצנזוס הפוליטי יהפוך לנרדף במרחב של שוק העבודה.

בברכה,

רון גרליץ

ראונק נאטור

מנכ"לים שותפים

עמותת "סיכוי"

העתקים:

מר עמית לנגר, מנכ"ל משרד הכלכלה

אביחי מנדלבלוט, מזכיר הממשלה

עו"ד אמי פלמור, מנכ"לית משרד המשפטים

עו"ד ציונה קניג יאיר, נציבה ארצית לשוויון הזדמנויות בעבודה במשרד הכלכלה

יוסף חיים שפירא, מבקר המדינה